

اثرات تراتوزنیک فراورده های موضعی ترتینوئین

دکتر علیرضا فرمانیان

دارو سالهاست مورد توجه جامعه پزشکی است، انجمن مشورتی عوارض جانبی داروها در استرالیا، گزارشهایی دال بر مشاهده اثرات تراتوزنیک در کودکانی که مادرشان در طول

ترتینوئین دارویی موثر در درمان آکنه ولگاریس است که عمدتاً در درمان درجات I و III این بیماری که همراه با کومدون، پاپول و پوستول می باشد مصرف می گردد. گرچه این

بارداری از این دارو استفاده می‌نموده‌اند دریافت کرده است.

رتینوئیدها شامل ترتینوئین، ایزوترتینوئین، اترتینات و آسیترتین در صورت مصرف سیستمیک در انسان و حیوانات تراژون هستند. اما پیش از این تصور می‌شد، مقداری از این دارو که از طریق پوست سالم جذب سیستمیک می‌شود برای ایجاد اثرات تراژونیک کافی نیست. ولی مطالعات جدیدتر نشان داده‌اند که تجویز مکرر، بویژه در مورد پوست‌های آسیب دیده می‌تواند موجب جذب و تجمع دارو گردد. همچنین، استفاده از فرمولاسیون‌های محلول یا ژل با حامل‌های الکلی ممکن است جذب دارو را افزایش دهد.

99 رتینوئیدها شامل ترتینوئین، ایزوترتینوئین، اترتینات و آسیترتین در صورت مصرف سیستمیک در انسان و حیوانات تراژون هستند. 66

نخستین گزارش حاکی از تولد نوزاد مرده‌ای با اختلالات عمده مغزی - جمجمه‌ای می‌باشد که مادر قبل و در طول بارداری از کرم ترتینوئین استفاده کرده بود. گزارش دوم مبین وجود نارسایی‌های سیستم ادراری تناسلی همراه با نارسایی‌های دیگر، در نوزادی بود که مادرش در ماه دوم و سوم بارداری با کرم ترتینوئین درمان می‌شد (۱). مورد سوم شامل اختلالات مادرزادی چندگانه‌ای شامل کاهش اندامها، در کودکی بود که مادرش پیش از بارداری و طی پنج هفته نخست آن از محلول ترتینوئین استفاده کرده بود (۲). در این مورد گزارش‌هایی مشابهی

نیز از کشورهای دیگر وجود دارند. گزارش‌هایی نیز وجود دارند که بر ایجاد نارسایی‌هایی چون لب شکری، اختلالات شکمی، سندرم هیپوپلاستیک قلب چپ، کاتارکت و اختلالات دست، به ترتیب در پنج کودکی که مادرهایشان در پنج ماهه اول بارداری از کرم ترتینوئین استفاده کرده‌اند دلالت می‌کنند.

99 تجویز مکرر، بویژه در مورد پوست‌های آسیب دیده می‌تواند موجب جذب و تجمع دارو گردد. 66

دریافت چنین گزارش‌هایی موجب گردیده تا این دارو از لیست داروهای OTC₃ حذف و در S₄ که فروش آنها با نسخه پزشک ممکن است طبقه‌بندی گردیده و همچنین مصرف آن در بارداری ممنوع گردید (گروه D)(۱).

به نظر می‌رسد با توجه به مطالب یادشده جای آن دارد که جامعه محترم پزشکی کشورمان در تجویز این دارو احتمال تراژونز آن را مد نظر داشته و همچنین نسبت به فهرست شدن این دارو در گروه D اقدام بایسته از سوی مسئولان محترم صورت پذیرد.

منابع:

1. Adverse drug reactions advisory committee , Austral Adv Drug Reactions Bul. 1993; 12: 15.
2. Lipson AH. Collins F. Webster WS. Multiple congenital defects associated with use of topical tretinoin. Lancet. 1993; 341: 1352 - 1353.
3. Camera G. Pregliasco P. Ear malformation in baby born to mother using tretinoin cream. Lancet. 1992; 339: 687.
4. Danby FW (letter). Can Med Ass J. 1978; 119: 854.